നമോ തസ്സ ഭഗവതോ അരഹതോ സമ്മാസമ്ബുദ്ധസ്സ

വുത്തോദയം

൧. സഞ്ഞാപരിഭാസാനിദ്ദേസ-പഠമപരിച്ഛേദ

രതനത്തയപ്പണാമ

൧. നമ'ത്ഥു ജന സന്താന, തമ സന്താന ഭേദിനോ;
ധമ്മു'ജ്ജലന്ത രുചിനോ, മുനിന്ദോ'ദാത രോചിനോ.

നിമിത്ത

൨. പിങ്ഗലാ'ചരിയാദീഹി, ഛന്ദം യ മുദിതം പുരാ;
സുദ്ധമാഗധികാനം തം, ന സാധേതി യഥിച്ഛിതം [യ'ദിച്ഛിതം യതി'ച്ഛിതം (കം)].

ഗന്ഥപരിമാണ

൩. തതോ മാഗധഭാസായ, മത്താ,വണ്ണ,വിഭേദനം;
ലക്ഖ്യ ലക്ഖണ സംയുത്തം, പസന്ന'ത്ഥ,പദ,ക്കമം.

അഭിധാനാദി

൪. ഇദം **വുത്തോദയം** നാമ, ലോകിയ'ച്ഛന്ദനിസ്സിതം;
ആരഭിസ്സ'മഹം ദാനി, തേസം സുഖവിബുദ്ധിയാ.

ഗണസങ്കേതസഞ്ഞാ

൫. സബ്ബഗ്ലാ മ്നാ,'ദിഗലഹൂ, **ഭ്യാ'**,മജ്ഝ'ന്ത ഗരൂ **ജസാ;**
മജ്ഝ'ന്തലാ **ര,തേ'**തേ'ട്ഠ, ഗണാ ഗോ ഗരു,ലോ ലഹു.

ഗണനിയമ

൬. ഭ,ജ,സാ സബ്ബഗ,ലഹൂ, പഞ്ചി'മേ സണ്ഠിതാ ഗണാ;
അരിയാദിമ്ഹി വിഞ്ഞേയ്യാ, ഗണോ ഇധ ചതു'ക്കലോ.

ഗരു,ലഹുസരൂപ

൭. സംയോഗാ'ദി ച, ദീഘോ ച, നിഗ്ഗഹീതപരോ ച, യോ;
ഗരു, വങ്കോ, പാദന്തോ,വാ, രസ്സോ'ഞ്ഞോ മത്തികോ **ലു'**ജു.

൮. പരേ പാദാദിസംയോഗേ, യോ പുബ്ബോ ഗരുക'ക്ഖരോ;
ലഹു സ കചി വിഞ്ഞേയ്യോ, തദുദാഹരണം യഥാ.

൯. ദസ്സനരസാ'നുഭാവനേ, നിബദ്ധഗേധാ ജിനസ്സ'യം ജനതാ;
വിമ്ഹയജനനീ സഞ്ഞത**, ക്രി**യാ നു കം നാ'നുരഞ്ജയതി.

൧൦. വിഞ്ഞേയ്യാ ലോകതോ സഞ്ഞാ, **സമുദ്ദോ,സു,രസാ**ദിനം;

പാദോഞ്ഞേയ്യോ ചതുത്ഥം’സോ, പദച്ഛേദോ **യതീ** ഭവേ.

൧൧. **സമ,മഡ്ഢസമം,** വുത്തം, **വിസമം** ചാ’പരം തിധാ;
സമാ ലക്ഖണതോ പാദാ, ചത്താരോ യസ്സ തം **സമം.**

൧൨. യസ്സ’ന്തിമേന ദുതിയോ, തതിയേനാ’ദിമോ സമോ;
ത’**ദഡ്ഢസമ, മഞ്ഞം** തു, ഭിന്ന ലക്ഖണ പാദികം.

൧൩. പാദ’മേകക്ഖരാ’രബ്ഭ, യാവ ഛബ്ബീസത’ക്ഖരാ;
ഭവേ പാദേഹി തം ഛന്ദം, നാനാനാമോ’ദിതം തതോ.

൧൪. **ദണ്ഡകാ** ചണ്ഡവുട്ഠ്യാ’ദി, പാദേഹി ഛഹി, തീഹി തു;
‘ഗാഥാ’തി ച പരത്ഥേ’വം, ഛന്ദോ സഞ്ഞാ പകാസിതാ.

൧൫. അനന്തരോ’ദിതം ച’ഞ്ഞ, മേതം സാമഞ്ഞ നാമതോ;
‘ഗാഥാ’ഇച്ചേവ നിദ്ദിട്ഠം, മുനിന്ദവചനേ പന.

൧൬. വിസേസനാമതോ കിഞ്ചി, ഗഹേത്വാ സബ്ബഥോ’ചിതം;
ദസ്സയിസ്സാമ’ഹം തേ’ത്ഥ, നാമാനാ’വി ഭവിസ്സരേ.

ഇതി വുത്തോദയേ ഛന്ദസി സഞ്ഞാപരിഭാസാ നിദ്ദേസോ നാമ

പഠമോ പരിച്ഛേദോ.

൨. മത്താവുത്തിനിദ്ദേസ-ദുതിയപരിച്ഛേദ

ഗണനിയമ

൧൭. ഛട്ഠോ'ഖിലലഹു,ജോ വാ,
ഗയുതാ'ഞ്ഞേ,ഛ'ഗ്ഗണാ,ന ജോ വിസമേ,;
അരിയായ'ന്തഡ്ഢേ ലോ, ഛട്ഠോ,'ന്തേ ഗോ,ഗണാ ഛ'ഞ്ഞേ.

യതിനിയമ

൧൮. പഠമഡ്ഢേ ഛട്ഠോ ചേ,
സബ്ബലഹേ,'ത്ഥാ'ദിലഹുനി ഭവതിയതി;
തപ്പരകോ,ന്തേപി, സചേ, ചരിമേപി, ഭവതി ചതുത്ഥോ'ന്തേ.

൧൯. **അരിയാസാമഞ്ഞം** ചേ, പുബ്ബോ'ദിത ലക്ഖണം ഭവേ യസ്സാ.

൨൦. ആദിമ'മഥ പാദയുഗം, യസ്സാ ത്യം'സേഹി സാ **പഥ്യാ.**

൨൧. യത്ഥ ഗണത്തയ മുല്ലങ്ഘി,
യോ'ഭയത്ഥാ'ദിമോ ഭവേ **വിപുലാ.**

൨൨. ഗരുമജ്ഝഗോ ജകാരോ, ചതുത്ഥകോ ദുതിയകോ **ചപലാ.**

൨൩. ചപലാ'ഗതാ'ഖിലം ചേ, ദലാ'ദിമം ലക്ഖണം ഭജതി യസ്സാ;
പഥ്യാലക്ഖണ'മഞ്ഞം, **മുഖചപലാ** നാമ സാ ഭവതി.

൨൪. പഥ്യായ ലക്ഖണം ചേ, പഠമഡ്ഢേ ലക്ഖണം തു ചപലായ;
ദുതിയേ ദലേ'ഥ യസ്സാ, പകിത്തിതാ സാ **ജഘനചപലാ.**

അരിയാജാതിയോ.

൨൫. സബ്ബംപഠമദലേ യദി, ലക്ഖണ'മരിയായ വുത്ത'മുഭയേസു;
യസ്സാ ദലേസു യുത്തം,
വുത്താ സാ **ഗീതി** വുത്ത യതി ലലിതാ.

൨൬. അരിയായം ദുതിയ'ഡ്ഢേ, ഗദിതാ'ഖിലലക്ഖണം യം തം;
ഭവതി ദലേസു'ഭയേസുപി,
യദി യസ്സാ സാ'യ **മുപഗീതി.**

൨൭. അരിയായ'ഡ്ഢദ്വിതയം, പുബ്ബോദിത ലക്ഖണോ'പേതം;
വിപരിയയേനാ'ഭിഹിതം,
യസ്സാ സമ്ഭവതി ചേ'ഹ സോ'**ഗ്ഗീതി.**

൨൮. അരിയാപുബ്ബ'ഡ്ഢം യദി, ഗരുനേ'കേനാ'ധികേന നിധനേ യുത്തം;
യദി പുബ്ബ'ഡ്ഢസമാനം, ദല മിതരം ചോ'ദിതാ'യ'**മരിയാഗീതി.**

ഗീതിജാതിയോ.

൨൯. വിസമേ ഛ സിയും കലാ മുഖേ,

സമേ ത്വ’ട്ഠം, ര,ല,ഗാ, തതോ’പരി;
വേതാലീയം ത മുച്ചതേ, ലഹു ഛക്കം ന നിരന്തരം സമേ.

൩൦. വേതാലീയോപമം മുഖേ തം,
ഓപച്ഛന്ദസകം ര,യാ യ’ദന്തേ.

൩൧. **ആപാതലികാ** കഥിതാ’യം, ഭഗഗാ’ന്തേ യദി പുബ്ബമിവ’ഞ്ഞം.

൩൨. യദാ’ദിതോ **ദക്ഖിണന്തികാ,**
ഠിതേ’ത്ഥ പാദേസ്വാ’ഖിലേസു ജോ.

൩൩. **‘ഉദിച്ചവുത്തീ’**തി വുച്ചതേ,
ജോ ചാ’ദോ വിസമേസു സണ്ഠിതോ.

൩൪. പുബ്ബത്ഥ, സമേസു ചേ ഗ, ജാ, **‘പച്ചവുത്തി’** രുദിതാ’തി സണ്ഠിതാ.

൩൫. സമാസമാ’ത്രാ’ദിനം സമാ,
സംയുതാ ഭവതി തം **പവത്തകം.**

൩൬. അസ്സ സാ സമ കതാ’ **പരന്തികാ.**

൩൭. തദ’ഞ്ഞജാ **ചാരുഹാസിനീ.**

വേതാലീയജാതിയോ.

൩൮. ദ്വിക വിഹത വസു ലഹു **അചലധിതി** രി’ഹ.

൩൯. **മത്താസമകം** നവമോ ല്ഗ’ന്തേ.

൪൦. ജോ ന്ലാ’ ഥവാ’ണ്ണവാ **വിസിലോകോ.**

൪൧. തദ്വയതോ **വാനവാസികാ’**ഖ്യാ.

൪൨. പഞ്ച,ട്ഠ,നവസു യദി ലോ **ചിത്രാ.**

൪൩. ഗ,ല്യാ’ട്ഠഹി ചേ’സാ വു’**പചിത്രാ.**

൪൪. യ’മതീത ലക്ഖണ വിസേസ യുതം, (ചിത്രാ)
മത്താ സമാ’ദി പാദാ’ഭിഹിതം; (വിസിലോക)
അനിയത വുത്ത പരിമാണ സഹിതം, (വാനവാസികാ)
പഥിതം ജനേസു **പാദാകുലകം.** (വിസിലോക)

മത്താസമക ജാതിയോ.

൪൫. വിനാ വണ്ണേഹി മത്താ ഗാ, വിനാ വണ്ണാ ഗരൂഹി തു;
വിനാ ലഹൂഹി ഗരവോ, ദലേ പഥ്യാദിനോ മതാ.

ഇതി വുത്തോദയേ ഛന്ദസി മത്താവുത്തിനിദ്ദേസോ നാമ

ദുതിയോ പരിച്ഛേദോ.

൩. സമവുത്തിനിദ്ദേസ-തതിയപരിച്ഛേദ

൪൬. ത്യാ’ ചേ **തനുമജ്ഝാ.**

ഗായത്തീ.

൪൭. **കുമാര ലലിതാ** ജ്സ്ഗാ.

ഉണ്ഹികാ.

൪൮. **ചിത്രപദാ** യദി ഭാ ഗാ.

൪൯. മോ മോ ഗോ ഗോ **വിജ്ജുമ്മാലാ.**

൫൦. ഭാ ത, ല, ഗാ **മാണവകം.**

൫൧. ഗ്ലാ **സമാനികാ** ര,ജാ ച.

൫൨. **പമാണികാ** ജ, രാ ല, ഗാ.

അനുട്ഠുഭാ.

൫൩. രാ ന,സാ യദി **ഹലമുഖീ.**

൫൪. **ഭുജഗ സുസു സടാ** നാ മോ.

ബ്രഹതീ.

൫൫. മ്സാജ്ഗാ **സുദ്ധവിരാജിതം** മതം.

൫൬. മ്നാ യോ ഗോ യദി **പണവോ** ഖ്യാതോ.

൫൭. മ്ഭാ സ,ഗയുത്താ **രുമ്മവതീ** സാ.

൫൮. ഞേയ്യാ **മത്താ** മ, ഭ, സ, ഗയുത്താ.

൫൯. **ചമ്പകമാലാ** ചേ ഭ, മ, സാ ഗോ [ഇദം നാമന്തരഞാപനത്ഥമേവ പുന വുത്തം (ടീ॰)].

൬൦. ന, ര, ജ, ഗേഹി സാ **മനോരമാ.**

൬൧. **ഉബ്ഭാസകം** തം ചേ തോ മ, രാ ല്ച.

൬൨. തോ ജാ ഗരുനാ’യ’**മുപട്ഠിതാ.**

പന്തി.

൬൩. **ഇന്ദാദികാ** താ **വജിരാ** ജ, ഗാ ഗോ.

൨൪. **ഉപാദികാ** സാ'വ ജ,താ ജ,ഗാ ഗോ.

൨൫.അനന്തരോ'ദീരിത ലക്ഖണാ ചേ, (ഉപേന്ദവജിര)
പാദാ വിമിസ്സാ **ഉപജാതിയോ** താ; (ഇന്ദവജിര)
ഏവം കില'ഞ്ഞാസുപി മിസ്സിതാസു, (ഇന്ദവജിര)
വദന്തി ജാതിസ്വിദ' മേവ നാമം. (ഉപേന്ദവജിര)

൨൬. ന, ജ, ജ, ല, ഗാ ഗദിതാ **സുമുഖീ.**

൨൭. **ദോധക** മിച്ഛതി ചേ ഭ,ഭ,ഭാ ഗാ.

൨൮. വേദ,സ്സേഹി,ധ്താ ത്ഗഗാ,**സാലിനീ** സാ.

൨൯. **വാതോമ്മീ** സാ, യതി സാ മ്ഭാ ത, ഗാ ഗോ.

൩൦. ഭാ ത, ന, ഗാ ഗോ'സു, രസ **സിരീ** സാ.

൩൧. രോ ന, രാ ഇഹ **രഥോദ്ധതാ** ല, ഗാ.

൩൨. **സ്വാഗതേ'**തി ര, ന, ഭാ ഗരുകാ ദ്വേ.

൩൩. ന,ന,ര,ലഹു,ഗരൂഹി **ഭദ്ദികാ.**

തിട്ഠുഭാ.

൩൪. വദന്തി **വംസട്ഠമി'**ദം ജ, താ ജ, രാ.

൩൫. സാ **ഇന്ദവംസാ** ഖലു യത്ഥ താ ജ,രാ.

൩൬. ഇധ **തോടക** മമ്ബുധി,സേഹി മിതം.

൩൭. **ദുതവിലമ്ബിത** മാഹ ന, ഭാ ഭ,രാ.

൩൮. വസു യുഗ വിരതീ നാ,മ്യാ' **പുടോ'**യം.

൩൯. ന, യ, സഹിതാ ന്യാ' **കുസുമവിചിത്താ.**

൪൦. **ഭുജങ്ഗ'പ്പയാതം** ഭവേ വേദ, യേഹി.

൪൧. ന, ഭ, ജ, രേഹി ഭവതി'**പ്പിയംവദാ.**

൪൨. വുത്താ സുധീഹി **ലലിതാ** ത, ഭാ ജ, രാ.

൪൩. **പമിതക്ഖരാ** സ, ജ, സ,സേഹു'ദിതാ.

൪൪. ന,ന,ഭ,ര,സഹിതാ'ഭിഹിതു'**ജ്ജലാ.**

൪൫. പഞ്ച'സ്സ'ച്ഛിന്നാ, **വേസ്സദേവീ** മ,മാ യാ.

വ്യന്ന. ഭവതി ഹി **താമരസം** ന, ജ, ജാ യോ.

വ്യ൭. **'കമലാ'**തി ഞേയ്യാ സ,യ,സേഹി യോ ചേ.

ജഗതീ.

വ്യവ്യ. മ്നാ ജ്രാ ഗോ, തിദസയതി'**പ്പഹസ്സിണീ** സാ.

വ്യൻ. ചതു,ഗ്ഗഹേ,ഹി'ഹ **രുചിരാ,** ജ,ഭാ സ്ജ,ഗാ.

അതിജഗതീ.

ൻ൦. ന,ന,ര,സ,ലഹു,ഗാ,സരേഹി'**പരാജിതാ.**

ൻ൧. ന,ന,ഭ,ന,ല,ഗി'തി,**പ്പഹരണകലികാ.**

ൻ൨. വുത്താ **വസന്തതിലകാ** ത,ഭ,ജാ ജ,ഗാ ഗോ.

സക്കരീ.

ൻ൩. ദ്വിഹത ഹയ ലഹു ര'ഥ ഗി'തി **സസികലാ.**

ൻർ. വസു,ഹയ,യതി രി'ഹ,**മണിഗുണനികരോ.**

ൻ൫. ന,ന,മ,യ,യ,യുതാ'യം,**മാലിനീ** ഭോഗി'സീഹി.

ൻന്ന. ഭവതി ന,ജാ,ഭ,ജാ രസഹിതാ **പഭദ്ദകം.**

അതിസക്കരീ.

ൻ൭. ന,ജ,ഭ,ജ,രാ സദാ ഭവതി **വാണിനീ** ഗ, യുത്താ.

അട്ഠി.

ൻവ്യ. യ, മാ നോ സോ ഭല്ഗാ, രസ, ഹരവിരാമാ **സിഖരണീ.**

ൻൻ. രസ, യുഗി, സിതോ, നോ സോ മ്രാ സ്ലാ, ഗ്യ'ദാ **ഹരിണീ** തദാ.

൧൦൦. **മന്ദക്കന്താ,** മ,ഭ,ന,ത,ത,ഗാ, ഗോ യുഗു,ത്വ,സ്സകേഹി.

അച്ചട്ഠി.

൧൦൧. മോ തോ നോ യോ യാ, **കുസുമിതലതാ, വേല്ലിതാ'** ക്ഖു,ത്വി,സീഹി.

ധുതി.

൧൦൨. രസു,ത്വ,സ്സേഹി യ്മാ, ന,സ,ര,ര,ഗരൂ, **മേഘവിപ്ഫുജ്ജിതാ** സാ.

൧൦൩. അക്കസ്സേഹി യതി മ്സ,ജാസ,ത,ത,ഗാ, **സദ്ദൂലവിക്കീളിതം.**

അതിധൃതി.

൧൦൪. **വൃത്ത** മീദിസം തു നാമതോ ര,ജാ ര,ജാ ര,ജാ ഗരൂ,ലഹൂ ച.

കൃതി.

൧൦൫. മ്രാ ഭ്നാ യോ യോ’ത്ര യേന,ത്തി,മുനി, യതിയുതാ, **സന്ധരാ** കീത്തിതാ’യം.

പ്രകൃതി.

൧൦൬. ഓ ന,ര,നാ ര,നാ ച ഥ ഗരൂ ദസ,ക്ക,വിരമഞ്ഹി **ഭദ്രക’**മിദം.

ആകൃതി.

ഇതി വൃത്തോദയേ ഛന്ദസി സമവൃത്തിനിദ്ദേസോ നാമ

തതിയോ പരിച്ഛേദോ.

ർ. അഡ്ഢസമവുത്തിനിദ്ദേസ-ചതുത്ഥപരിച്ഛേദ

൧൦൭. വിസമേ യദി സാ സ,ല,ഗാ സമേ,
ഭ,ത്തയതോ ഗരുകാ വു'**പചിത്തം.**

൧൦൮. ഭ,ത്തയതോ യദി ഗാ **ദുതമജ്ഝാ;**
യദി പുനരേ'വ ഭവന്തി ന, ജാ **ജ്യാ.**

൧൦൯. യദി സ,ത്തിതയം ഗരുയുത്തം,
വേഗവതീ യദി ഭ,ത്തിതയാ ഗാ.

൧൧൦. തോ ജോ വിസമേ രതോ ഗരൂ ചേ;
സ്മാ ജ്ഗാ **ഭദ്ദവിരാജ** മേത്ഥ ഗോ ചേ.

൧൧൧. വിസമേ സ, ജാ സ,ഗരു,യുത്താ;
കേതുമതീ സമേ ഭ,ര,ന,ഗാ ഗോ.

൧൧൨. **ആഖ്യാനകീ** താ വിസമേ ജ, ഗാ ഗോ; (ഇന്ദവജിര)
ജ,താ ജ,ഗാ ഗോ തു സമേ'ഥ പാദേ. (ഉപേന്ദവജിര)

൧൧൩. ജ,താ ജ,ഗാ ഗോ വിസമേ സമേ തു; (ഉപേന്ദവജിര)
താ ജോ ഗ,ഗാ ചേ **വിപരീതപുബ്ബാ.** (ഇന്ദവജിര)

൧൧൪. സ,സ,തോ സ,ല,ഗാ വിസമേ സമേ;
ന,ഭ,ഭ,രാ ഭവതേ **ഹരിണപ്ലുതാ.**

൧൧൫. യദി ന,ന,ര,ല,ഗാ ന,ജാ ജ,രാ,
യദി ച തദാ'**പരവത്ത** മിച്ഛതി.

൧൧൬. വിസമ മുപഗതാ ന,നാ ര,യാ ചേ;
ന,ജ,ജ,ര,ഗാ സമകേ ച **പുപ്ഫിതഗ്ഗാ.**

ദ്വയം മിദം **വേതാലീയ'**പ്പഭേദോ.

൧൧൭. യാ **യവാദികാ** **മതീ** ര,ജാ ര,ജാ ത്വ,
സമേ സമേ ജ,രാ ജ,രാ ഗരൂ ഭവേയ്യും.

ഇതി വുത്തോദയേ ഛന്ദസി അഡ്ഢസമവുത്തിനിദ്ദേസോ നാമ

ചതുത്ഥോ പരിച്ഛേദോ.

൫. വിസമവുത്തിനിദ്ദേസ-പഞ്ചമപരിച്ഛേദ

ഫഫവ്യ. ന'ട്ഠക്ഖരേസു പാദേസു, സ്നാ'ദിമ്ഹാ യോ'ണ്ണവാ **വത്തം.**

ഫഫൻ. സമേസു സിന്ധുതോ ജേന, **പഥ്യാവത്തം** പകിത്തിതം.

ഫവ_ം. ഓജേസു ജേന സിന്ധുതോ, ത'മേവ **വീപരീതാ'ദി.**

ഫവ_ഫ. ന,കാരോ ചേ ജലധിതോ, **ചപലാവത്ത'**മിച്ഛേ'തം.

ഫവ_വ. സമേ ലോ സത്തമോ യസ്സാ, **വിപുലാ** പിങ്ഗലസ്സ സാ.

ഫവ_ന. **സേതവ**സ്സാ'ഖിലേസുപി.

ഫവ_ർ. ഭേന'ണ്ണവാ **ഭ'ബ്ബിപുലാ.**

ഫവ_ഒ. ഏ്വവ'**മഞ്ഞാ രോ** ചതുത്ഥാ.

ഫവ_ന്ന. നോ'ണ്ണവാ ചേ **നവിപുലാ.**

ഫവ_൭. തോ'ണ്ണവാ തഥാ'**ഞ്ഞാ** സിയാ.

വത്ത'പ്പഭേദോ.

ഫവ_ഗ്ഗ. സദ്ദിസ്സതേ'ത്ഥ യം ഛന്ദം, പയോഗേ ദിസ്സതേ യദി;
വിസമ'ക്ഖരപാദം തം, **ഗാഥാ** സാമഞ്ഞനാമതോ.

ഇതി വുത്തോദയേ ഛന്ദസി വിസമവുത്തി നിദ്ദേസോ നാമ

പഞ്ചമോ പരിച്ഛേദോ.

൬. ഛപ്പച്ചയവിഭാഗ-ഛട്ഠപരിച്ഛേദ

പത്ഥാരനയ

൧൨൯. പത്ഥാരേ സബ്ബഗേ പാദേ, പുബ്ബഗാ'ധോ ല്പ'രേ സമാ;
പുബ്ബേ ഗരു തേ ച മിമേ, കത്തബ്ബാ യാവ സബ്ബലാ.

നട്ഠനയ

൧൩൦. നട്ഠസ്സ യോ ഭവേയ്യ'ങ്കോ, തസ്മിം ലോ'ദ്ധികതേ സമേ;
വിസമേ ത്വേ'കസഹിതേ, ഭവേയ്യ'ദ്ധികതേ ഗരു.

ഉദ്ദിട്ഠനയ

൧൩൧. ഏകാ'ദിനുക്കമേന'ങ്കേ, പുബ്ബാധോ ദ്വിഗുണേ ലിഖേ;
മിസ്സകേഹി ലഹുട്ഠേഹി, സേ'കേഹു'ദ്ദിട്ഠകം ഭവേ.

സബ്ബഗലക്രിയനയ

൧൩൨. വുത്ത'ക്ഖര സമാ സങ്ഖ്യാ, ലിക്ഖ്യ സേകോ'പരൂ'പരി;
ഏകേകഹീന മേകാദി, നു'ട്ഠാനേ സബ്ബഗാദികം.

വുത്തസങ്ഖ്യാനയ

൧൩൩. ഗരുക്രിയാ'ങ്ക സന്ദോഹേ, ഭവേ സങ്ഖ്യാ വിമിസ്സിതേ;
ഉദ്ദിട്ഠ'ങ്ക സമാഹാരോ, സേ'കോ വേ'മം സമാ'നയേ.

വുത്തഅദ്ധാനയ

൧൩൪. സങ്ഖ്യേവ ദ്വിഗുണേ'കൂനാ, വിത്ഥാരാ'യാമസമ്ഭവാ;
വുത്തസ്സ'ദ്ധ'ന്തരാനഞ്ച, ഗരുലാനഞ്ച അങ്ഗുലം.

ഇതി വുത്തോദയേ ഛന്ദസി ഛപ്പച്ചയവിഭാഗോ നാമ

ഛട്ഠോ പരിച്ഛേദോ.

നിഗമന

൧൩൫. സേല'ന്തരാ'യതന വാസിക **സീല'**ത്ഥേര,
പാദോ ഗരു ഗ്ഗുണഗരു ജ്ജയതം മമേ'സോ;
യസ്സ പ്പഭാവ'മവലമ്ബ മയേ'ദിസോപി,
സമ്പാദിതോ'ഭിമത സിദ്ധികരോ പരത്ഥോ.

൧൩൬. പരത്ഥ സമ്പാദനതോ, പുഞ്ഞേനാ'ധിഗതേന'ഹം;
പരത്ഥ സമ്പാദനകോ, ഭവേയ്യം ജാതി ജാതിയം.

൧൩൭. അവലോകിത മത്തേന, യഥാ ഛപ്പച്ചയാ മയാ;
സാധിതാ സാധയന്തേ'വ, മിച്ഛിതത്ഥമ്പി പാണിനോതി.

ഇതി സങ്ഘരക്ഖിതമഹാസാമിത്ഥേരേന വിരചിതം

വൃത്തോദയപ്പകരണം പരിനിട്ഠിതം.